

www.uit.no

Doktoravhandlinger ved Universitetet i Tromsø

Geir Fagerjord Lorem, Dr.art. *Withdrawal and exclusion – A study of the spoken word as means of understanding schizophrenic patients*. Utgår fra Det medisinske fakultet, Institutt for samfunnsmedisin. Disputas 18.2. 2005.

Arne Johan Norheim, Dr.philos. *Acupuncture in health care – Attitudes to, and experience with acupuncture in Norway*. Utgår fra Det medisinske fakultet, Nasjonalt forskningscenter innen komplementær og alternativ medisin. Disputas 22.1. 2005.

Epilepsimedisin kan gi hormonforstyrrelser

Fertilitetsproblemer, menstruasjonsforstyrrelser og hormonforstyrrelser er ikke uvanlig blant mennesker med epilepsi. Skyldes dette sykdommen eller medikamentene?

Dette har Line Sveberg Røste sett nærmere på i doktoravhandlingen *Sex hormones and gonadal functions during anti-epileptic drug treatment*, som utgår fra Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo. Det er kjent fra før at epilepsi kan forstyrre balansen i hormonsystemet hos pasienten, både hos kvinner og menn. I 1993 viste imidlertid Isojärvi og medarbeideres studie fra *New England Journal of Medicine* at epilepsimedikament også kunne forårsake forstyrrelser. – Denne studien var utgangspunktet for min første artikkel, der jeg påviste tydelige forandringer i hormonbalansen og eggstokkene hos hannrotter som fikk epilepsimedisin uten å ha epilepsi.

Videre tester viste også forandringer i testiklene hos hannrotter etter langtidsbehandling med epilepsimedisin og disse effektene ser ut til å være medikamentspesifikke hos begge kjønn, sier Sveberg Røste.

I sin tredje artikkel undersøkte hun to grupper menn med epilepsi som brukte to forskjellige epilepsimedikamenter over en toårsperiode. Resultatene viste forandringer i sædkvalitet og forstyrrelser i kjønnshormoner, men med noe ulikt resultat for de ulike medikamentene.

– Konklusjonen er at både sykdommen og medikamentene kan forstyrre kroppens hormoner. Mitt poeng er ikke å henge ut enkeltmedikamenter som det kan være nødvendig at pasienten tar. Det viktige er å være oppmerksom på, og ta opp denne problemstillingen hos en gruppe pasienter som må gå på medisiner allerede fra ung

Line Sveberg Røste. Foto privat

alder – medisiner som kan ha stor betydning for deres livskvalitet, sier Sveberg Røste.

Epilepsimedisiner har også vist seg effektivt innen smertebehandling og psykiatri, og brukes derfor i økende grad. Sveberg Røste mener det bør vurderes i hvert enkelt tilfelle om pasienten bør redusere dosen eller eventuelt bytte medikament.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/pls/lts/pa_lt.visNyhet?vp_id=8027

Eline Feiring

eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Helse kan ikke alltid telles

Tallfesting av livskvalitet i nytte-kostnad-analyser av helsetjenester gir ikke et troverdig resultat, ifølge en ny doktorgrad.

Trude Margrete Arnesen konkluderer med dette i doktoravhandlingen *Counting health? A critical analysis of Cost Utility Analysis as a tool for setting priorities in health*, som utgår fra Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo.

Hun har satt et kritisk søkelys på de mest brukte teknikkene for å telle helse og livskvalitet i en bestemt type helseøkonomisk analyse. I Cost Utility-analyser måles pasientnytte som summen av vunne leveår og bedret livskvalitet. «Helseproduktet» kan da telles i kvalitetsjusterte leveår (QALYs) eller sykdomsjusterte leveår (DALYs).

– Hele tilnærmingen avhenger av at man kan tallfeste livskvalitet eller verdien av leveår. Leveår med sykdom gis mindre verdi enn leveår som frisk. Verdien av leveårene angis på en numerisk skala fra 0 til 1, hvor 0 er lik død og 1 er lik frisk med god livskvalitet. Spørsmålet jeg stiller er om dette lar seg gjøre på en fornuftig måte, sier Arnesen. Hun mener det er viktig å lage beslutningssystemer som tar hensyn til at mange av de viktigste aspektene ved helse og helsetjenester ikke kan tallfestes direkte.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/pls/lts/pa_lt.visNyhet?vp_id=8035

Tips oss gjerne om doktoravhandlinger på tidsskriftet@legeforeningen.no
Nyhetssakene publiseres først på nett.
Alle saker finnes på www.tidsskriftet.no/doktoravhandlinger